

A Fővárosi Ítéltábla a Trinn Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek,
a Dr. Gurbi Marianna Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében,
a Fővárosi Törvényszék 2017. május 11. napján kelt, 12.G.44.818/2015/23. számú ítélete ellen, a felperes által benyújtott fellebbezés folytán, a 2017. október 11. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 52.500 (Ötvenkétezer-ötszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a 23. sorszámú ítéletében a felperes keresetét elutasította; kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 100.000 forint perköltséget, valamint az állam javára külön felhívásra 39.371 forint illetéket.

Határozatának indokolásában a tényállás körében rögzítette a törvényszék, hogy a felek között 2014. augusztus 12-én létrejött adásvételi szerződéssel az alperes 670.000 forint névértékben ... elnevezésű kötvényt vásárolt. A kötvények kibocsátója - a ... **Kft.** - 2015. március 9-én csődöt jelentett; az alperes által megvásárolt kötvénysorozatból 18,21% volt csupán valós, szabályszerűen létrehozott értékpapír.

Az alperes 2015. március 6-i, szóban tett bejelentésére - amelyet a felperes ún. back office vezetőjének, az ügyletkötésre jogosult **T.I.-ának** jelzett -, a szóbeli bejelentés elfogadásával létrejött a felek között a 2014. augusztus 12-én vásárolt pénzügyi eszközök visszavásárlására vonatkozó megállapodás, 2015. március 6-i joggyakorlási határidővel, 98,603122% árfolyamon. **T.I.** a visszavásárlási jogügyletet 2015. március 8-án rögzítette a felperes nyilvántartásában, 2015. március 6-i dátummal. A nyilvántartásba bejegyzett, utóbb kinyomtatott és az alperesnek átadott adásvételi szerződés a felperes részéről nem került aláírásra.

A 2015. március 6-i megállapodás alapján a felperes 2015. március 9-én átutalással teljesített az alperesnek 656.194 forint vételárat.

A Magyar Nemzeti Bank felügyeleti jogkörében a ...-én kelt határozatával a befektetési vállalkozás felperes tevékenységi engedélyét egyes befektetési szolgáltatások, kiegészítő szolgáltatások, illetve árutőzsdei szolgáltatások végzésére felfüggesztette, majd ...-én a **S Kft.**-t rendelte ki felügyeleti

biztosként azzal, hogy a felügyeleti biztos a felperes vezető testületének teljes jogkörét átveszi. A felügyeleti biztos 2015. április 17-e és 20-a között a felperes valamennyi fiókkirendeltségéből elszállította az iratokat, átadásra került részére a felperes nyilvántartásának teljes állománya, ennek keretében a saját nyilvántartása, az ún. bróker rendszer anyaga is.

A felperessel szemben 2015. április 20-án benyújtott kérelemre felszámolási eljárás indult. A felperes ...-i hatállyal felszámolás alá került; felszámolóként a bíróság a **S Kft.**-t jelölte ki.

A felperes zárómérlegének adatai szerint a felperes vagyona 5.723.123.000 forintot, a kötelezettségek összege 160.030.327.000 forintot tett ki.

A felperes felszámolóbiztosa 2015. április 30-ától felhasználói jogosultsággal rendelkezett a **K Zrt.** elektronikus ügyfélkapcsolati rendszerében; a felperes 2015 áprilisától raktárban levő iratait 2015. július 13-a és 15-e között szállította el feldolgozás céljából.

A felperes a 2015. augusztus 18-án benyújtott, módosított keresetében elsődlegesen a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló, 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdésének c) pontja alapján kérte a felek között 2015. március 6-i keltezéssel létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének megállapítását és az eredeti állapot visszaállítását, e körben az alperes kötelezését a Polgári Törvénykönyvről szóló, 2013. évi V. törvény (új Ptk.) 6:112. §-a szerint 656.194 forint, valamint ennek 2015. április 23-ától kezdődő késedelmi kamata megfizetésére, egyúttal a felperes marasztalását arra, hogy az átutalás felperesi bankszámlán történő jóváírását követően az alperes által megadott értékpapírszámlára 12 db ..., ... azonosítójú értékpapírt transzferáljon; kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperesnek 542.317 forint követelése áll fenn a felperessel szemben, amelyet a felszámolási eljárásban hitelezői igényként érvényesíthet. Másodlagosan a Cstv. 40. § (2) bekezdésére alapítva a kapott szolgáltatás visszaszolgáltatása címén kérte az alperes marasztalását 656.194 forint tőke és annak 2015. április 23-ától kezdődő kamata megfizetésében.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, elsődlegesen a Cstv. 40. §-ában előírt szubjektív perindítási határidő elmulasztása miatt, másodlagosan a Cstv.-ben meghatározott megtámadási okok hiányára tekintettel.

A törvényszék ismertette, hogy a felperes harmadlagos, a szerződés létre nem jötte miatt jogalap nélküli gazdagodás jogcímén támasztott kereseti kérelmét elkésettsége miatt a 22. sorszámu végzésével elutasította. Fenntartott kereseti hivatkozásnak tekintette ugyanakkor a szerződés létre nem jöttére vonatkozó állítását a felperesnek, amely azon alapult, hogy a szerződési akarat kinyilvánítására **T.I.** nem volt jogosult a felperes nevében, eljárását a felperes nevében aláírásra jogosult személyek utóbb sem hagyták jóvá, ezért a felperes nyilvántartásában 2015. március 8-án rögzített, de 2015. március 6-i keltezéssel megjelenő jogügylet nem jött létre.

Az elsőfokú bíróság az elsődleges és a másodlagos kereseti kérelem érdemi elbírálásához elsőként a keresettel támadott jogügylet létrejöttével kapcsolatban foglalt állást az új Ptk. 6:11. § (1) bekezdése alapján. A bizonyítási eljárás eredményének értékelésével megállapította, hogy a felperes alkalmazásában állt **T.I.** eljárása mellett - annak ellenére, hogy nem volt cégjegyzési joga a felperes képviselőjében, de az ügyleti képviselő szabályai szerint jogosult volt eljárni a felperes nevében - létrejött a felek között a 2015. március 6-i jogügylet. **T.I.** tanúmeghallgatása - amely az alperes személyes előadásával összhangban szólt - igazolta, hogy a tanú ügyletkötési jogosultsága fennállt, megfelelő hozzáféréssel rendelkezett a felperes nyilvántartásához. Alátámasztotta a perbeli jogügylet létrejöttének megállapítását a felperes szerződéskötési gyakorlata is, ami abban jelentkezett, hogy az ügyfél által jelzett szerződéskötési szándék automatikusan elfogadásra került a felperesnél. Jelen ügyben az alperes részéről 2015. március 6-án bejelentett ügyletkötési szándékot **T.I.** a bejelentéssel egyidőben elfogadta, az adásvételi szerződés létrejöttének a felek között további feltétele nem volt, nem igényelt kötelező írásbeli alakot sem. Nem volt ezért jelentősége annak a körülménynek, hogy utóbb a felperes nem látta el aláírásával a számítógépes nyilvántartásban rögzített adatok alapján, 2015. március 8-a után kinyomtatott adásvételi szerződés példányát. A Ptk.

6:63. § (1) és (2) bekezdésének alkalmazásával, kötelező írásbeliség, avagy egyéb formai elvárás nélkül megállapítható volt a szerződés létrejötte a felek akaratának a lényeges kérdésekre kiterjedő kölcsönös és egybehangzó kifejezésével, ami a beazonosíthatóan megjelölt értékpapírt és annak eladását jelentette, a közlés időpontjával érvényes árfolyamon.

Az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. § (1) bekezdésének c) pontjára, illetve másodlagosan a (2) bekezdésére alapított kereseti kérelmek elutasításáról a törvényben meghatározott, a tudomásszerzéssel megnyíló 90 napos perindítási határidő elmulasztása miatt döntött. Kiemelte, hogy a 90 napos, elévülési jellegű határidő betartásának vizsgálata során a felszámolás kezdő időpontjában megállapíthatóak voltak a felszámoló tudomásszerzésének feltételei, mivel a felszámolónak a felszámolás kezdetekor rendelkezésére álltak azok az adatok, amelyekből kitűnően és megismerésükkel módja volt dönten a perindítás felől. A felperes nyilvántartásának adatai 2015. április 17-e és 20-a között a felszámoló személyével azonos felügyeleti biztos birtokába kerültek. A felszámoló 2015. április 30-ától birt hozzáférési joggal a **K Zrt.** rendszeréhez is, azonban a perbeli ügylet léte és tartalma magából a felperesi nyilvántartásból felismerhető volt. A felszámoló a rendelkezésére álló adatok feldolgozását megkésve, csak 2015 júliusában kezdte meg, a tudomásszerzése 2015. május 20-án megjelölt idejét - amelyet a **K Zrt.** nyilvántartásához kapcsolt - a perben már nem tartotta fenn. Az elsőfokú bíróság szerint a tudomásszerzés időpontja szubjektív ugyan a perindítás vizsgálata körében, a felperes azonban nem hivatkozott olyan külső körülményre, amely őt a tudomásszerzés időpontjához képest az adott szerződés megismerésében hátráltatta volna. Nem fogadta el a bíróság a felperes érvelését abban a körben sem, hogy az információhalmaz nagysága és rendszerezésének szükségessége kitolta a határidő kezdő időpontját, illetve a határidő nyugvásához vezetett, mivel a 90 napos törvényi határidő nem pusztán a perindításra szabott időtartam, hanem arra is szolgál, hogy a rendelkezésre álló adatok birtokában a felszámoló mérlegelje a perindítást, a szükséges intézkedéseket tegye, az adatokat feldolgozza. Az, hogy a felszámoló csupán 2015 júliusában kezdte meg a rendelkezésére álló adatok feldolgozását, saját felróható magatartásaként volt csak értékelhető. Kitért az elsőfokú bíróság arra is, hogy a feldolgozandó adat nagysága mellett nyitva áll a felszámoló számára az adós munkaszervezetén kívül külső közreműködők bevonása megbízási szerződéssel, illetve hogy a felszámoló professzionális, kifejezetten pénzügyi vállalkozások felszámolására létrehozott jogalany. A külső körülménynek nem tekinthető, a munkateherben rejlő okra a felperes a tudomásszerzés időpontjának meghatározása körében nem hivatkozhatott megalapozottan.

Nem értett egyet az elsőfokú bíróság a felperes érveivel abban a körben sem, hogy a hitelezői igénybejelentésre nyitva álló 40 napos határidő elteltéig meg sem kezdődhetett a perindítási határidő. Adott ügyben az előnyben részesítés hitelezőként önmagában a kifizetés azonnaliságában jelentkezhetett, ezért a tudomásszerzés ideje, valamint a perindítási határidő nyugvása független volt a Cstv. 37. § (1) bekezdésében írt bejelentési határidőtől.

A kereset elkészítésén túl kifejtette a törvényszék azt is, hogy az alperes a Cstv. 3. § (1) bekezdésének ca) pontja szerint hitelezőnek minősült, illetve hogy a konstrukció jellege miatt felmerülhetett az előnyben részesítése. A Cstv. 40. § (2) bekezdésének keretében az volt megállapítható, hogy a per tárgyává tett jogügylet nem esett kívül a rendes gazdálkodás körén.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben a határozat megváltoztatásával a keresetnek helyt adó döntés meghozatalát kérte.

Elsőként azt fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság 22. sorszámú végzése, amellyel a szerződés létre nem jöttére alapított keresetmódosítást elutasította, jogszabálysértő, ugyanis jelen ügyben a Pp. 23. § (1) bekezdésének o) pontja szerint nem volt kötelező a jogi képviselő. Az elsőfokú bíróság a Pp. 23. § (1) bekezdésének h) pontja alkalmazásával tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a kötelező jogi képviselő szabálya miatt nem volt helye a keresetváltoztatásnak. Álláspontja szerint ugyanakkor alkalmas az elsőfokú bíróság ítélete az érdemi felülbírálatra, hiszen érdemben foglal

állást a szerződés létrejöttének kérdésében.

Az elsőfokú bíróság indokaival szemben - hogy a bíróság **T.I.** tanúvallomása és az alperes személyes nyilatkozatának értékelésével találta megállapíthatónak a szerződés 2015. március 6-i létrejöttét - levezette, hogy az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése ellenére nem igazolta a kereset tárgyává tett szerződés létrejöttét a felek között. Nem nyert bizonyítást, hogy **T.I.** a felperes képviselőjében jogosult volt szerződéses nyilatkozatot tenni. Kiemelte **T.I.** tanúvallomásából, hogy nem volt jogosult a felperes írásbeli képviselőjére; a szóbeli képviselőt igazoló adat pedig nem merült fel a perben. Ellentmondásosnak találta az ítélet érveit, hogy a 2015. március 6-án megkötött szerződéshez képest arról március 8-án generált okiratot **T.I.**, illetve hogy elvált egymástól az ügylet megkötése és annak rögzítése a felperes rendszerében. Állította, hogy az üzletszabályzat alapján - amelyet az alperes aláírásával elfogadott - nem volt lehetőség arra, hogy a felperes munkatársai szóban, a felperes képviselőjében szerződjenek az ügyféllel. **T.I.** eljárása szerződéskötési jogosultság nélkül álképviselőként lenne értékelhető, de azt a felperes nem hagyta jóvá.

A keresetindítási határidő tekintetében kifejtette, hogy a tudomásszerzés alanya csak a felszámolóbiztos lehet, nem a felszámoló. Iratellenesen rögzíti az elsőfokú ítélet, hogy a felszámoló és a felügyeleti biztos személye azonos volt. A Magyar Nemzeti Bank végzésében felügyeleti biztosként nem a később felszámolóként kijelölt szervezet, hanem az általa kijelölt természetes személy (**S.Z.**) került kirendelésre. Álláspontja szerint a tudomásszerzés időpontja tekintetében - amelyet a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerint egyedileg kellett vizsgálni - elévülési kifogása miatt az alperesre hárult a bizonyítás a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint. A felperesnek elegendő volt azt alátámasztania, hogy tudomásszerzése kellő szakmai körütekintés mellett nem történhetett meg korábban, mint 2015. május 20. napja. Kétségbe vonta, hogy a felszámolás kezdő időpontjával, 2015. április 22-ével bekövetkezett a felszámolóbiztos tudomásszerzése az ügyletről. A 90 napos keresetindítási határidőhöz nem elegendő a vonatkozó adatok pusztá birtoklásának ténye, hanem szükség van azok jogi értékelésére, amely időigényes. A Kúria BH2017. 65. számú eseti döntésében foglaltak alapján hangsúlyozta, hogy a perindítási határidő kezdő időpontja az a nap, amikor a felszámoló a keresettel támadott szerződés tartalmát és az egyéb releváns körülményeket megismeri, a megtámadás törvényes okáról ténylegesen tudomást szerez, amihez szükség van a hitelezői igények bejelentésére és feldolgozására is. Állította, hogy a 40 napos igénybejelentési határidő lejáratát megelőzően meg sem kezdődhetett a 90 napos perindítási határidő. Rámutatott végül, hogy az elsőfokú ítélet megállapította az alperes hitelezői minőségét, az előnyben részesítést a többi hitelezőhöz képest, ugyanakkor tévesen jutott a rendes gazdálkodással kapcsolatos következtetésére anélkül, hogy vizsgálta volna az ügylet tárgyát, a fiktív kötvények adásvételét.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében - tartalmilag - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Álláspontja szerint a törvényszék a jogszabályok helyes és okszerű értelmezésével döntött a kereset elutasításáról, az elsődleges és a másodlagos kereseti kérelem elkészttsége okán, illetve a harmadlagos kereseti kérelem megalapozatlansága miatt.

A szerződés létrejöttét illetően azt emelte ki, hogy **T.I.** tanúvallomása alátámasztotta az alperes előadását, illetve hogy **T.I.** jogosult volt a felperes nevében szerződést kötni. Ténykérdés az ügyben a szerződés rögzítésének és teljesítésének megtörténte. Az üzletszabályzat tartalmára is tekintettel megállapítható, hogy a felek között szóban létrejött szerződés utólagos írásba foglalása történt meg, ami a valóságnak megfelelően tartalmazza a szerződéskötés (joggyakorlás) és az írásba foglalás idejét.

Az első két kereseti kérelem elkészttségével kapcsolatban egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, hogy a felperes terhén kellett értékelni a tudomásszerzés idejének, illetve az elévülés nyugvását eredményező objektív körülmények bizonyításának elmaradását. Megjegyezte, hogy a

felperes egyedül a kötvényadásvétel és a teljesítés tényét tekintette megtámadási oknak - a hitelező előnyben részesítésének - a keresetlevele szerint, ennek az adatnak pedig a felszámolás kezdetekor már birtokában volt. Utalt a Kúria Gfv.VII.30.338/2013/4. számú határozatára, amely szerint a felszámolónak a lehető legrövidebb időn belül meg kell vizsgálnia az adós gazdálkodását az átadott iratok alapján; a felszámoló konkrét tudomásszerzése helyett az az időpont a releváns, amikor szabályos eljárás esetén minderről értesülhetett. A felszámoló és a felügyeleti biztos személyével kapcsolatban hivatkozott a felperes Szervezeti és Működési Szabályzatának III.5. fejezetére, amely alapján érdemben helyes az elsőfokú ítélet álláspontja.

A keresetváltoztatás elkésettsége körében egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, a Pp. 23. § (1) bekezdés h) pontján alapuló hatáskör és a kötelező jogi képviselő szabályának értelmezésével.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást és érdemben helytálló az abból levont jogi következtetése is, mind a keresettel támadott szerződés létrejöttét illetően, mind pedig a keresetindítási határidő betartásával kapcsolatban.

A Fővárosi Ítéltáblának a fellebbezés alapján elsőként abban kellett állást foglalnia, hogy fennálltak-e az elsőfokú eljárásban a keresetmódosítás eljárásjogi feltételei a 2016. szeptember 29-én írásban benyújtott keresetváltoztatás esetén.

A 2015. augusztus 18-án előterjesztett kereset elbírálását - amellyel a felperes a Cstv.-ben biztosított külön megtámadási jogát gyakorolta - a Cstv. 40. § (1) bekezdésében foglalt külön hatásköri és illetékességi rendelkezés [6. § (1) bekezdés] utalta törvényszéki hatáskörbe, összeghatártól, a pertárgy értékétől [BDT2014. 3220.] és a jogviszony egyéb jellemzőitől függetlenül.

A Cstv.-ben így meghatározott, a törvényszék hatáskörére vonatkozó rendelkezésnek a Pp. eljárási szabályai közül a 23. § (1) bekezdésének o) pontjában írt szabály a megfelelője, amely szerint a törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a perek, amelyeket törvény - így jelen ügyben a Cstv. - a törvényszék hatáskörébe utal. {Az elsőfokú eljárás első szakaszában az elsőfokú bíróság is erre az álláspontra helyezkedett; ennek megfelelően adta ki az első tárgyalásra szóló idézést a kötelező jogi képvisellel kapcsolatban és további tájékoztatása is így szólt a keresetváltoztatás megengedhetőségéről [2. sorszámú végzés - Pp. 73/B. § (1) bekezdés c) pont, (8) bekezdés; 13. sorszámú végzés]}.

A Pp. 23. § (1) bekezdésének o) pontja szerint előálló törvényszéki hatáskör miatt ezért nem volt kötelező a felek számára a jogi képviselő az elsőfokú eljárásban a Pp. 73/A. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerint, ennél fogva pedig nem volt eljárásjogi akadály (időbeli korlátja) a létre nem jött szerződés miatt előterjesztett harmadlagos kereseti igény előterjesztésének keresetváltoztatással. A felperest nem a Pp. 146/A. §-ának speciális szabályai között, hanem a Pp. 146. § (1) bekezdésében írt általános rendelkezés szerint illette meg a keresetváltoztatás joga a perben. A felperes az elsőfokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig hatályosan előterjeszthette az új jogcímre - a szerződés létre nem jötté miatt jogalap nélküli gazdagodás visszatérítésére - alapított, harmadsorban megjelölt kereseti kérelmét.

Egyetértett az ítéltábla a felperes fellebbezésében kifejtett állásponttal ugyanakkor abban, hogy a keresetváltoztatás külön fellebbezéssel nem támadható végzéssel történt elutasítása jelen ügyben mégsem jelentette akadályát (részben sem) az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának.

Az elsőfokú bíróság ítélete - a 2016. szeptember 29-i keresetváltoztatás végzéssel történt elutasítása

ellenére, a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 6. a) pontja szerint hivatalból is vizsgálendő kérdéskör miatt - ténylegesen kiterjedt a perben előterjesztett valamennyi kereseti kérelemre.

A törvényszék érdemben foglalt állást ítéletében a keresettel támadott szerződés létrejöttét illetően, ami egyben a harmadlagos kereseti kérelem ténybeli és jogi alapjára tartozott.

Megállapítható továbbá, hogy az elsőfokú eljárás garanciális szabályai - így a Pp. 3. § (3), valamint a 3. § (6) bekezdése, illetve a 141. § (2) és (6) bekezdése szerint - megfelelően biztosítottak voltak; a szerződés létrejöttének/létre nem jöttének kérdése a felperes keresetváltoztatásának előterjesztésétől az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig megszakítás nélkül tárgya volt az elsőfokú eljárásnak, a felek nyilatkozatai, bizonyítékai előterjesztésének lehetővé tételével. E körben az alperes megtette érdemi védekezését, megtörtént a bizonyítási teher kiosztása, a törvényszék továbbá külön, félreérthetetlen módon figyelmeztette is a feleket a kereset nélkül is vizsgálni kívánt kérdéskörre [15. sorszámú beadvány, 13. sorszámú végzés, 20. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv, 23. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv].

Figyelemmel a bíróságnak a Pp. 2. § (1) bekezdésében írt feladatára, valamint a 253. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezésre is, a másodfokú bíróság csekély fokúnak és formálisnak találta az ügyben az előzőek szerint feltárt konkrét eljárási szabálysértés súlyát és jellegét (a keresetváltoztatás érdemi vizsgálat nélküli elutasítását), amely lényegében nem gyakorolt hatást a bíróság érdemi döntésére, az elsőfokú ítélet indokolásának teljeskörűsége miatt. A Kúriának az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 1. pontjában adott iránymutatása szerint ezért nem volt indok az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

A keresetváltoztatással előterjesztett, a szerződés létre nem jötte miatt jogalap nélküli gazdagodás jogcímén, 656.194 forint tőkében és annak 2015. március 1-jétől késedelmi kamatában megjelölt kereseti kérelem érdemi elbírálása körében, megállapítható volt a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként - így a tanúmeghallgatás, a csatolt okiratok, a felperes üzletszabályzata, a számlaszerződés rendelkezései és a műveleti napló adatai alapján - a felek 2015. március 6-i jogügyletének létrejötte és tartalma, a feleknek az írásban rögzítettel megegyező, egybehangzó és kifejezett ügyleti szándéka.

Ezzel kapcsolatban az ítéletábra azt emeli ki az elsőfokú eljárás irataiból, hogy a felperes és ügyfeleként az alperes között 2013. május 15-én írásban létrejött (a felperes részéről cégszerűen aláírt) számlaszerződés értelmében a felperes befektetési szolgáltatási tevékenységhez, illetve kiegészítő szolgáltatáshoz kapcsolódóan ügyfél- és értékpapírszámlát is vezetett az alperes részére. A számlaszerződés 2.1. pontjában vállalta a felperes, hogy az alperes nála elhelyezett és számlán nyilvántartott pénze, pénzügyi eszköze tekintetében az alperesnek az üzletszabályzatban meghatározott helyen, időben és módon adott utasítását, megbízását - a vele kötött adásvételi, bizományosi vagy egyéb szerződések alapján - teljesíti, elszámolja és nyilvántartja.

A számlaszerződés egyedül bizonyos összeget meghaladó készpénzfelvétel esetére [2.2. pont], illetve a megbízás teljesítéséhez szükséges fedezet hiányában [5.3., 5.4. pontok] biztosítottak a felperes számára lehetőséget a megbízás teljesítésének megtagadására [17. sorszámú beadvány melléklete].

A felperes üzletszabályzatának 12.3. - a szerződéskötés, megbízások címet viselő - pontja értelmében lehetséges volt szerződést kötni, illetve megbízást adni a felperesnek az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben, valamint a felperes által működtetett egyéb értékesítési és elektronikus felületeken; mód volt továbbá arra is, hogy a felperes és az ügyfél előzetesen egyeztetett időpontban és helyen, a felperes alkalmazottjainak jelenlétében kössön szerződést [12.3.1. pont].

Mindettől maga az üzletszabályzat különböztette meg a 12.3.2. pontban a létrejött szerződés

rögzítésének kérdését: eszerint a szerződést az üzletszabályzatban előírt módon írásban, illetve írásbeli keretszerződés esetén elektronikusan rögzíteni vállalta a felperes.

A számlaszerződés és a felperes üzletszabályzata eredményeként, a felek megállapodásával szabályozott kérdésként jelentkezett a jogviszonyukban az, hogy a felperes ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben, szóban is adható megbízás (utasítás) alapján a felek között létrejöhetett a szerződés az alperesnek a felperesnél vezetett értékpapírszámláján nyilvántartott pénzügyi eszközére (dematerializált értékpapírjára). A szerződés utólagos rögzítése, illetve az így készült papír alapú irat aláírása nem befolyásolta a már megkötött szerződés létrejöttét, sem a felperes befektetési vállalkozás, sem pedig az ügyfél esetében (ahogy erre vonatkozó külön rendelkezést az üzletszabályzat a 12.4.1.4. pontban a telefaxon adott megbízás esetére tartalmazott is).

Az előzőekben ismertetett okirati bizonyítékokkal összhangban számolt be **T.I.** tanú a felperes szerződéskötési, az ügyfél által adott megbízás elfogadásának gyakorlatáról és a létrejött jogügylet rögzítéséről.

Egyik fél által sem vitatott tény volt jelen ügyben, hogy az alperes 2015. március 6-án szóban közölte megbízását a felperes ügyfélforgalom számára rendszeresített helyiségében, az ott dolgozó alkalmazottnak; megtörtént a jogügylet (az értékpapír adásvétel) elektronikus rögzítése a felperesnél; a szerződés tartalma szerint megvalósult továbbá a teljesítés, az értékpapírtranszfer és a vételár kifizetése is.

Az események egyben azt is kifejezésre juttatják, hogy a felperes befektetési vállalkozás - feladatkörébe tartozóan - az alperes megbízását elfogadta (nem tagadta meg), maradéktalanul végre is hajtotta.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdése szerint jelen ügyben még alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 220. § (1) bekezdése alapján, a befektetési vállalkozás felperes fiókjában - az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségében - dolgozó alkalmazott (**T.I.**) eljárásával, akit a vélelmezett képviselő polgári jogi szabályai szerint a jogi személy felperes képviselőjének kellett tekinteni a felperes működése szempontjából jellemző, szokásos szerződések megkötésénél és lebonyolításánál, kétséget kizáróan megállapítható volt a felek között a 2015. március 6-i jogügylet létrejötte az írásban rögzített tartalommal [BDT2009.2155., BH2006.331.].

A Cstv. 40. § (1) bekezdésének c) pontjára, illetve a (2) bekezdésére alapított kereseti kérelmek elkészítése tekintetében teljes egészében osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját az elévülési jellegű, szubjektív perindítási határidő elmulasztása kapcsán.

Az elsőfokú ítélet jogi következtetése maradéktalanul összhangban áll az elévülés polgári jogi jogintézmények általános, valamint a Cstv. 40. §-ára specializált bírósági gyakorlatával, mind a tudomásszerzés, mind az egyéb menthető okok értékelése tekintetében [4/2003. Polgári jogegységi határozat, BH1982. 338., BH1984. 112., BH2015. 35., BH2011. 334.].

A jogorvoslati kérelemnek a perindítási határidő értékelésére vonatkozó érvelésével összefüggésben - az elsőfokú ítélet helytálló indokainak megismétlése nélkül - a másodfokú bíróság csupán arra mutat rá, hogy a Cstv. 40. §-a alapján a tudomásszerzés körébe eső, a perindítás határidejének megnyílását befolyásoló menthető ok értékelése során elsődlegesen annak volt jelentősége, hogy a felperes felszámolója ténylegesen mikor jutott az igényérvényesítéshez szükséges információk, adatok birtokába; értékelés alá kell vonni továbbá azt is, hogy az igényérvényesítő fél megfelelő gondossággal járt-e el a tudomásszerzés körében.

Leszögezi továbbá az ítéletábra a felek tényállításához kötöttség alapvető perrendi szabálya alapján [Pp. 215. §], hogy jelen ügyben - annak ellenére, hogy elengedhetetlen lenne a felperes előadásának érdemi vizsgálatához, a bizonyítékok értékeléséhez - nem áll rendelkezésre a felperes megfelelő tényelődása arra, hogy mikor és mi alapján szerzett tudomást a keresetével támadott jogügyletről, azaz a kötvény-visszavásárlás tényéről és a megtámadási feltételekről [hitelezőként az alperes előnyben részesítéséről az esedékesség (a kötvény futamideje) előtti kifizetéssel, a felszámolási kérelem benyújtása előtti kilencven napos határidőn belül].

Előadását a felperes a másodfokú tárgyaláson sem tudta pontosítani, tényállításának az elsőfokú eljárásban előállt alább bemutatásra kerülő fogyatékoságait - hiányosságait és ellentmondásosságát - a másodfokú eljárásban sem szüntette meg.

A felperes a perben ellentmondásosan és a bizonyítékokkal ellentétesen (kezdetben nyilvánvalóan valótlanul) nyilatkozott a 2015. május 20-i - a tudomásszerzése időpontjaként megjelölt nap - releváns eseményeiről. Ugyanakkor soha nem tett kellően részletes és igazolt tényelődást arról, hogy az alperessel kötött 2015. március 6-i jogügyletet és megtámadhatóságát mikor, milyen adatokkal, mi alapján ismerte meg.

A felperes mulasztása miatt nem áll rendelkezésre az, hogy a felperes a 2015. május 20-án megjelölt tudomásszerzésekor milyen többletinformációk birtokába jutott, amelyekhez korábban sem a felperes teljeskörű számítógépes nyilvántartása és adatbázisa {ún. bróker rendszer, a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvénynek (Bszt.) 55. § (1) bekezdés a), b) és c) pontok, 57. § (3) bekezdés a) és b) pontok szerint vezetett nyilvántartás}, sem pedig a 2015. áprilisától a felszámoló szervezet birtokában levő adósi iratok alapján nem ismerhetett meg és nem tárhatott fel, úgy sem, hogy 2015. április 30-ától módja volt arra is, hogy összevesse az adós nyilvántartásából teljeskörűen megismerhető ügyletadatokat a **K Zrt.** vonatkozó (a megtámadási okok feltárásához nyilvánvalóan töredékes) nyilvántartásával.

A felperes ugyanis első ízben a 2016. március 10-én kelt iratában úgy nyilatkozott a felszámoló tudomásszerzése idejéről és forrásáról, hogy: a 90 napos keresetindítási határidő kezdete „elvileg és legkorábban 2015. május 20. napja”, ugyanis a felperes felszámolóbiztos ekkor „kapott hozzáférést a **K** rendszeréhez”, amivel „hiteles forrásból” ellenőrizni tudta a felszámolás elrendelését megelőzően kötött ügyleteket és teljesítésüket. Azaz a felperes ekkor sem állította a perbeli ügyletről való tudomásszerzése idejét 2015. május 20-ával, e nappal csupán az ismertté vált ügylet ellenőrzésének lehetőségét állította további forrásból. {Lényegében még ezt tartotta fenn a 2016. április 14-i tárgyaláson (12.G.44.818/2015/6. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal), valamint a 2016. május 30-án kelt beadványa 2. oldalán is, de itt már kifejezetten arra is utalt, hogy az adós felperes nyilvántartása is tartalmazta mindazokat az adatokat, amiket a felszámoló más forrásból ellenőrizni kívánt}. Határozott állítása volt a felperesnek a per ezen szakaszában, hogy a **K Zrt.** által nyilvántartott adatokat 2015. május 20-a előtt nem ismerhette meg a felperes felszámolója, amelyet az 5. sorszámú beadványa mellékleteként F/12 megjelöléssel csatolt - a **K Zrt.**-től származó - irattal akart alátámasztani.

A felperes előzőekben ismertetett tényállítása nem bizonyult helyesnek, ő maga sem tartotta fenn a perben. Korábbi nyilatkozataival szöges ellentétben, a 2016. augusztus 15-én kelt iratában a felperes a felszámoló már 2015. március 30-ától fennálló elektronikus hozzáféréséről adott számot a **K Zrt.** rendszeréhez, továbbá arról is, hogy a **K Zrt.** kivonatai már 2015. április 22-től a birtokában voltak.

Mindez azt jelenti, hogy a felszámoló előadása szerint is, a felszámoló előtt a perbeli jogügylet 2015. május 20-a előtt ismertté vált, a meglévő adatok, az adós nyilvántartásai alapján. Tudomással

bírt a felszámoló a megállapodás valamennyi, a megtámadási jog gyakorlása szempontjából releváns eleméről: a megjelölt kötvények futamidő előtti visszavásárlásáról, annak idejéről (kötvény lejárat ideje magából a kötvényszámból - ... - egyértelműen kiolvasható volt, ahogy arról a felperes is nyilatkozott az eredetileg benyújtott keresetlevélben), tudott továbbá a teljesítés, a vételár mértékéről és idejéről. 2015. április 30-ától pedig nyitva állt a felszámoló számára annak lehetősége is, hogy az adós nyilvántartásában szereplő - a polgári jogi jogügylet valamennyi releváns elemére kiterjedő és az esedékesség előtti visszavásárlás miatt az állított előnyben részesítésre is utaló - adatok egyikét, amelyet a felszámoló egyedülként bizonytalannak ítélt és ellenőrizni akart, nevezetesen a pénzügyi teljesítés tényét a **K Zrt.** adatával összevesse.

A felperes perben tett előadása szerint a tudomásszerzés tényét és idejét eredetileg a **K Zrt.** rendszeréhez való hozzáférési jogosultsága kezdetével azonosította; később pedig maga tett ezzel ellentétes tartalmú nyilatkozatot azzal, hogy bejelentette, a felszámolóbiztosnak elektronikusan már 2015. április 30-tól megvolt a hozzáférése a **K Zrt.** rendszeréhez. Ezáltal gyakorlatilag a felperes magatartására visszavezethető okból, üresen maradt a perben a felszámoló tudomásszerzése idejeként megjelölt 2015. május 20-i időpont, amelyre a felperesnek sem megfelelő tényállítása, sem pedig ahhoz igazodó bizonyítása nem volt. A felperes a másodfokú tárgyaláson is fenntartotta a támadott jogügyletről és a megtámadhatóságáról való tudomásszerzése idejét 2015. május 20-ával, anélkül azonban, hogy megjelölte volna, a tudomásszerzése 2015. május 20-i idejével mi volt az a többletinformáció és újonnan megnyílt adatforrás, ami a megtámadási jog gyakorlásához új adatot szolgáltatott számára, illetve a perindításhoz a pozícióját alakította.

Perbeli magatartásával a felperes gyakorlatilag magát fosztotta meg attól, hogy nyilatkozata elfogadható legyen és bizonyítottan legyen tekinthető a tudomásszerzése idejét, annak alapján a határidőben gyakorolt perindítását illetően. A tudomásszerzése időpontját, a szubjektív perindítási határidő későbbi indulását a keresetet benyújtó felperesnek kellett bizonyítania a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint [így foglalt állást a Kúria is azonos jogintézmény alkalmazása során a Gfv.VII.30.338/2013/4. számú határozatában, valamint közigazgatási határozat felülvizsgálata kapcsán Kfv.II.39.205/2002/5. számon].

A felperes saját kereseti okfejtése és előadása szerint - annak hiányossága és ellentmondásossága ellenére - a **K Zrt.** rendszeréhez való hozzáférés 2015. április 30-i megnyílásával megszűnt valamennyi, a felperes által annak tartott akadálya a tudomásszerzésének; a felperes felszámolója abban a helyzetben volt, hogy a perbeli jogügyletek tekintetében a Cstv. 40. §-a szerint a megtámadási jogát gyakorolja.

A felperes mulasztása, a perben tett, okszerű, kellően részletes és logikai hibáktól mentes előadása, valamint annak bizonyítása nélkül önmagában az adatmennyiség nem volt a felperes javára, menthető okként értékelhető.

A bizonyítási eljárás nem igazolt a felszámolót igényérvényesítésében - akár a tudomásszerzésében, akár a bírósághoz fordulásában - ténylegesen akadályozó, el nem hárítható körülményt. A felszámolás kezdő időpontjától - de legkésőbb 2015. április 30-ától - objektíve lehetséges tudomásszerzés, a megtámadási ok felismerése gyakorlatilag a felszámoló saját szubjektív döntésén és elhatározásán alapult, amely nem volt a felperesre kedvezően értékelhető, sem a perindítási határidő kezdő napja körében, sem pedig az elévülés nyugvásaként.

A kifejtettetekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdés alapján - alapvetően a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helytálló indokaira tekintettel, csupán részben kiegészített indokolással - helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viselni

köteles a másodfokú eljárásban felmerült költségét; kötelezte továbbá a másodfokú bíróság az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére is a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdése szerint. A másodfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdésének i) pontja alapján feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viseléséről - a Pp. 78. § (1) bekezdésén túl - az Itv. 59. § (1), 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Budapest, 2017. október 11.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k., Gáspár Mónika s.k.
a tanács elnöke

dr. Rápolti Barbara s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
(Varga Beatrix)